

Sprawozdanie 1

Laboratorium: Symulacja i przetwarzanie danych

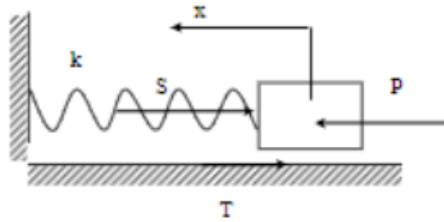
Temat: Badanie symulacyjne modelu ruchu suwaka ze sprężyną.

Wykonał:

1. Opis badanego obiektu

Przedmiotem badań jest suwak na prowadnicy ze sprężyną, a analizie poddajemy proces jego ruchu w prowadnicach.

Suwak o danej masie jest połączony do obudowy za pomocą ściskanej sprężyny o określonej sztywności k , który wywiera na suwak siłę S i jest pobudzany jest znaną siłą poosiową P . Sprężynę przyjmujemy jako idealną (nieważką i bez histerezy).

Tarcie suche występuje między stykającymi się powierzchniami oraz współczynnik tarcia suchego μ ma inną wartość w spoczynku inną w ruchu tzn. inne wartości współczynników tarcia kinetycznego i statycznego. Siła oporu powietrza jest wprost proporcjonalna do kwadratu prędkości suwaka.

Podczas ruchu suwaka (w stanach nieustalonych tj. przy zmiennej prędkości) w kierunku jego ruchu działają na niego następujące siły:

- Siła wypadkowa $P-S$ z sił zewnętrznych: wymuszającej P i siły sprężyny S
- Siła bezwładności A
- Siła tarcia suchego T
- Siła oporu powietrza O

2. Cel symulacji

Celem symulacji jest zapoznanie się z zasadą modelowania i elementami komputerowej symulacji procesów dynamicznych oraz wpływu zmiany danych wejściowych na zachowanie modelu.

3. Zakres modelowanego obiektu.

Zakładamy występowania tarcia suchego między stykającymi się powierzchniami oraz różne wartości współczynnika tarcia statycznego i kinematycznego. Ponadto zakładamy, że siła oporu powietrza jest proporcjonalną do kwadratu prędkości. Do utworzenia modelu matematycznego wykorzystamy drugą zasadę dynamiki Newtona:

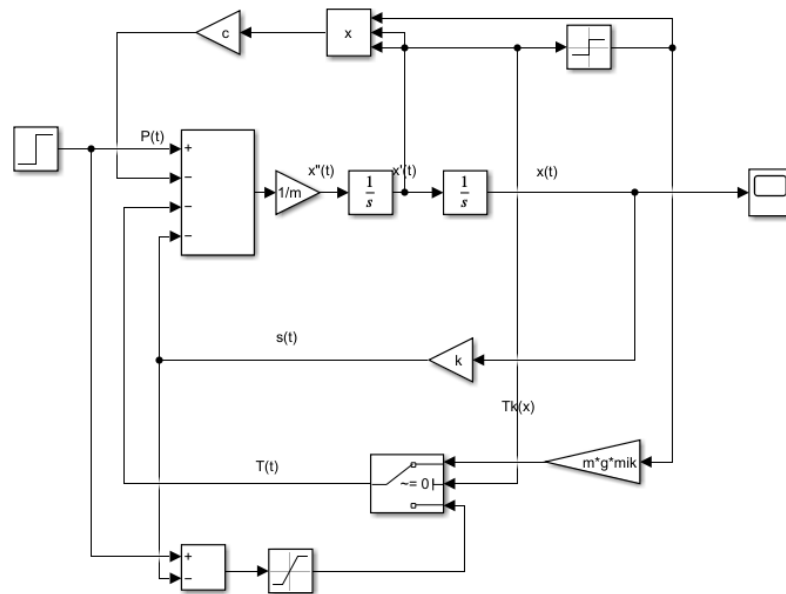
$$-m\ddot{x} + P(t) - S(t) - T(t) - O(t) = 0$$

$$-m\ddot{x} + P(t) - kx(t) - T(t) - c(\dot{x})^2 \text{sign}[\dot{x}(t)] = 0$$

4. Dane wejściowe i wyjściowe

Dane	Symbol w modelu matematycznym	Symbol w modelu komputerowym	Jednostka	Wartość
Masa	m	m	kg	1
Opór ruchu	c	c	-	0,01
Siła wymuszająca	P	P	N	10
Sztywność	k	k	$\frac{N}{mm}$	10
Współczynnik tarcia spoczynkowego	μ_{sp}	mis	-	0,3
Współczynnik tarcia kinetycznego	μ_k	mik	-	0,1
Ziemskie przyspieszenie grawitacyjne	g	<i>g</i>	$\frac{m}{s^2}$	9,81

5. Model symulacyjny

6. Opis procesów elementarnych w obiekcie

W trakcie symulacji zmienialiśmy takie parametry jak k i m , które są wartościami sztywności i masy.

7. Model matematyczny

Równanie ruchu suwaka w funkcji rozwiniętej:

$$\ddot{x} = \frac{1}{m} [P(t) - S(t) - T(t) - O(t)]$$

Siła tarcia suchego rozdzielona na tarcie kinetyczne i spoczynkowe odpowiednio dla przypadku ruchu i bezruchu suwaka:

$$T(t) = \begin{cases} T_{sp} & \text{dla } \dot{x} = 0 \\ T_k & \text{dla } \dot{x} \neq 0 \end{cases}$$

$$T_{sp} = P(t) - S(t), \text{ dla } |P(t) - S(t)| \leq \mu_{sp} mg$$

$$T_k = \mu_k mg \cdot \text{sign}(\dot{x})$$

Siła oporu powietrza $O(t)$

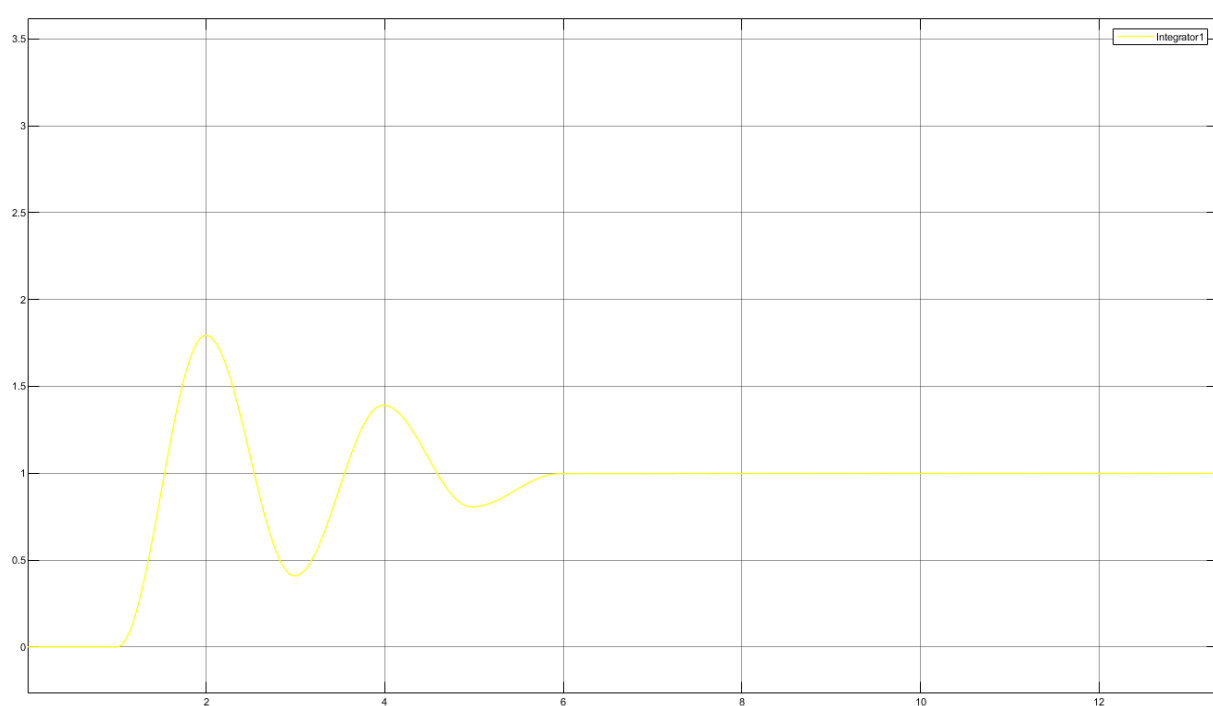
$$c(\dot{x})^2 * \text{sign}[x(t)]$$

$S(t)$:

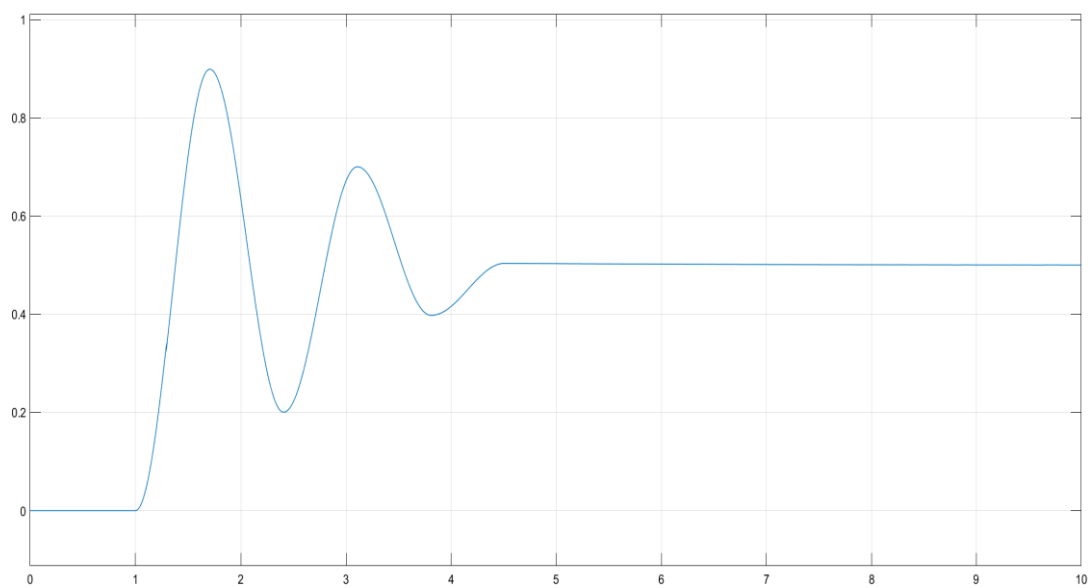
$$k * x(t)$$

8. Wyniki symulacji

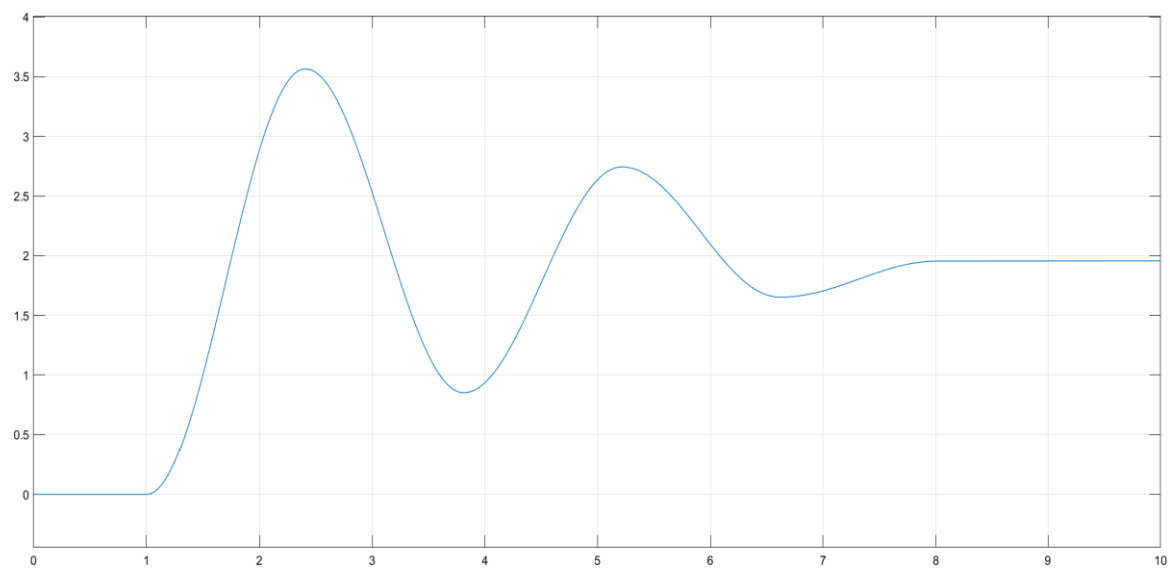
1. Wykres wykonany na podstawie wyjściowych danych ćwiczenia.

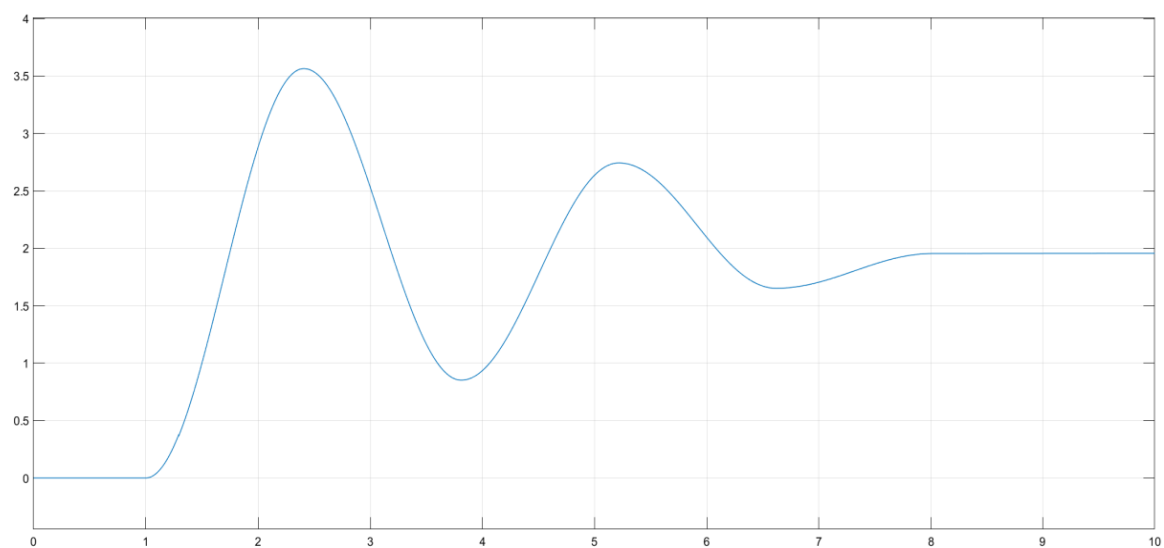
2. Wykres wykonany po zmianie jednego parametru. W tym przypadku zmieniona została wartość $k=20$ (N/mm).

3. Wykres po zmianie parametru k . $k=5$ (N/mm).

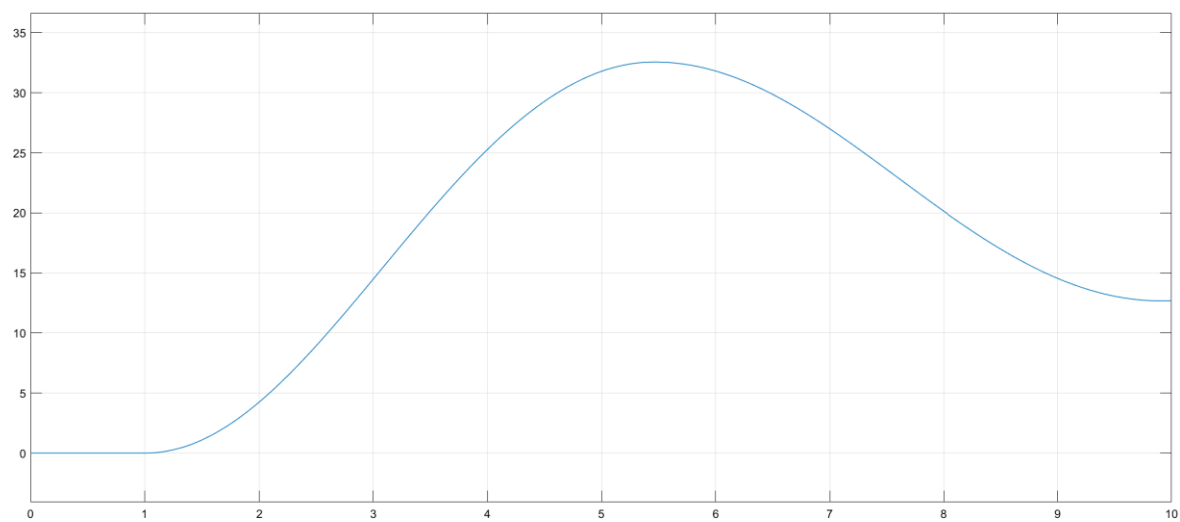

4. Wykres wykonany po zmianie parametru masy $m=5$ (kg).

5. Wykres wykonany

po zmianie parametru m . $m=0,5$ (kg).

9. Wnioski